

Startdag 26 september in Het Predikheren in Mechelen

Programma

- 09u25-09u55: onthaal met koffie en thee
- 10u00-10u10: welkom
- 10u10-11u00: 'Groeien in verhalen, groeien in taal: Hoe verhalen taal en denken vormen van 4 tot 16+ jaar' – lezing door Ellen Rombouts
- 11u00-11u10: pauze
- 11u10-12u20: keuzesessie 1
 - o Interactief voorlezen (groep 1-2) – Geertje Bluekens
 - o Illustraties leren lezen (groep 1-3) – Griet Loix
 - o Experimenteren met beeldrijke boeken (groep 2-3) – Ine Muys
 - o Creatieve schrijfpoddrachten – Catherine Verguts (groep 2-4)
 - o Creatief aan de slag met boeken van A tot Zine (vanaf groep 4) – Kimi Nguyen
 - o Actieve sessie voor begeleiders (vanaf groep 4) – Ilona Plichart
- 12u20-13u00: middagpauze
- 13u00-14u10: keuzesessie 2
 - o Actieve sessie voor begeleiders (groep 1-3) – Ilona Plichart
 - o Krachtige interactie (vanaf groep 3) – Geertje Bluekens
 - o Creatieve schrijfpoddrachten – Catherine Verguts (groep 5-7)
 - o Hoe maak je een Leesjury-podcast op school (en daarbuiten)? – Pär Van der Meersch
 - o Hoe lees je als recensent? – Melina Ghasseminejad
- 14u10-14u55: kennismaking met de boeken van dit leesjaar
- 14u55-15u10: pauze
- 15u10-16u00: auteurslezing Yelena Schmitz

Toelichting bij het programma

'Groeien in verhalen, groeien in taal: Hoe verhalen taal en denken vormen van 4 tot 16+ jaar'

Boeken en verhalen zijn niet alleen een bron van plezier, maar ook een krachtige motor voor taalontwikkeling, sociaal begrip en persoonlijke groei. Ze helpen kinderen, jongeren en volwassenen om de wereld te begrijpen, gevoelens onder woorden te brengen, zich in anderen te verplaatsen en stil te staan bij grote vragen over vriendschap, identiteit, rechtvaardigheid en de samenleving. Samen met ons denken evolueert ook onze taal, en die ontwikkeling loopt door tot in de volwassenheid.

Deze lezing verkent de fascinerende wisselwerking tussen verhalen, taal en denken. Hoe evolueren kinderen van eenvoudige beschrijvingen van gebeurtenissen naar genuanceerde gesprekken over motieven, perspectieven en diepere betekenissen? Welke rol spelen boeken in de groei van woordenschat, leesbegrip en kritisch denken? En hoe kunnen gesprekken over verhalen die groei verder stimuleren? Aan de hand van concrete voorbeelden illustreren we hoe verschillende boeken verschillende soorten taal en denkvaardigheden uitlokken, afgestemd op de leeftijd en ontwikkeling van de lezer. Deze voorbeelden maken duidelijk dat taalontwikkeling niet stopt na de kleuterjaren, maar blijft groeien tot ver in de volwassenheid. Verhalen laten ons voortdurend nieuwe nuances in taal en denken ontdekken.

Ellen Rombouts is hoofddocent aan KU Leuven (departement Neurowetenschappen) en heeft een achtergrond in zowel taalkunde als logopedie. Aan KU Leuven leidt ze mee de logopedisten van de toekomst op. Ze heeft een passie voor het integreren van visuele en interactieve elementen in communicatie om taalontwikkeling te bevorderen. Daarbij heeft ze bijzondere interesse in spraak ondersteund door gebaren en de impact daarvan bij kinderen met taalstoornissen en kinderen met beperkte blootstelling aan het Nederlands. Ze stichtte mee het 'Leuven Interdisciplinary Language Institute', om onderzoekssamenwerking tussen verschillende disciplines zoals onderwijs, logopedie, psychologie, en computerwetenschappen te faciliteren, en om nauw samen te werken met maatschappelijke stakeholders.

Kennismaking met de boeken van dit leesjaar

We maken ruimte voor een uniek uitwisselingsmoment tussen begeleiders en selectielezers per leeftijdsgroep! In deze sessies worden de boeken per leeftijdsgroep voorgesteld en besproken door één van de selectielezers. Er worden verwerkingstips uit de inspiratiefiches gedeeld en er is de mogelijkheid vragen te stellen over de selectieprocedure.

Auteurslezing Yelena Schmitz

Yelena Schmitz is een Belgische auteur en columnist. Haar werk werd bekroond met de Fintroprijs voor Nederlandstalige Literatuur, de Korte Golf Radioprijs en de Deus Ex Machinaprijs. Yelena bevat een groot vermogen om grote thema's bevattelijk en toegankelijk te maken voor jonge lezers. Zoals bijvoorbeeld in *Hotel Kosmos*, dat in 2024 verscheen en werd genomineerd voor de Boon Literatuurprijs. Ze publiceerde verschillende boeken, theaterteksten en essays en schrijft een vaste tweewekelijkse column voor *De Standaard*.

Info over de opties voor keuzesessie 1

➤ Interactief voorlezen (groep 1-2)

In deze keuzesessie ontdek je hoe je van een voorleesmoment een taal- en kennisrijke belevenis kan maken. We verkennen samen de voorleeskracht van boeken voor de jongste lezers van de Leesjury (groep 1 en 2) en zoomen in op de effectieve kenmerken van interactief voorlezen. Je ontdekt hoe kleine acties tijdens het voorlezen en in de interactie met kinderen een groot verschil kunnen maken. Je gaat naar huis met praktische tips, nieuwe inzichten en vooral veel zin om te gaan voorlezen.

Geertje Bluekens werkte als leerkracht en directeur in het basisonderwijs. Vanuit Iedereen Leest is ze betrokken bij het begeleiden van schoolteams die het leesonderwijs willen versterken en geeft ze opleidingen voor onderwijsprofessionals, bibliotheekmedewerkers, ouders en vrijwilligers. Ze is ook lerarenopleider aan de AP Hogeschool.

➤ Illustraties leren lezen (groep 1-3)

Illustraties vormen een belangrijk onderdeel van kinder- en jeugdboeken. Ze dragen bij aan het verhaalbegrip. Daarom is het goed om illustraties te leren lezen, net zoals je woorden leert lezen. In deze sessie nemen een aantal boeken van dit leesjaar onder de loep. We bekijken

samen hoe illustratoren illustraties opbouwen, en ervaar je hoe het samenspel van tekst, illustratie en vormgeving ons het verhaal in trekt en extra lagen eraan kan toevoegen.

Griet Loix is bij iedereen Leest coördinator van de Leesjury. Griet maakte enkele jaren deel uit van de jury van de Boekenpauw, die het best geïllustreerde boek bekroonde en volgde illustratieve vormgeving aan de Academie van Berchem.

➤ **Kinderboekenkabinet: een laagdrempelige methodiek voor experimenteren met beeldrijke boeken (groep 2-3)**

Verhalenmaker Ine Muys ontwikkelde het Kinderboekenkabinet, een atelier waarin groepen beeldrijke boeken onderzoeken. Ze bedacht het concept voor bibliotheken en cultuurhuizen, met als doel in een beperkte tijd een actieve en speelse boekenervaring te creëren voor mensen met uiteenlopende ervaringen en (taal)achtergronden.

Met een eenvoudig doorschuifstelsel langs verschillende 'eilandjes' en zorgvuldig gekozen materialen worden kinderen uitgenodigd om te experimenteren. De workshop stimuleert een tinkerende houding waarin kijken, proberen en onderzoeken centraal staan, zonder vaste uitkomst.

In deze praktijkgerichte sessie ga je aan de slag met enkele prentenboeken en geïllustreerde boeken voor groep 2 en 3. Je leert over de aanpak van het Kinderboekenkabinet en gaat in gesprek over de basisprincipes die enerzijds houvast bieden en anderzijds ruimte laten voor differentiatie en experiment.

Ine Muys is verhalenmaker en kunstenaar en richtte Musée Muys op. Ze specialiseerde zich in kinderliteratuur aan de universiteiten van Antwerpen en Tilburg, volgde een opleiding tot Leescoach en ontmoette als bibliotheekmedewerker honderden lezers.

➤ **Schrijf je mee? Creatieve schrijfoopdrachten bij Leesjury-boeken (groep 2-4)**

"Hier is een thema en een wit blad, schrijf maar iets." Zo ervaren sommige kinderen en jongeren schrijfoopdrachten, maar voor velen werkt dat juist niet. In deze workshop ontdek je hoe je zo'n opdracht kunt verfijnen en toegankelijker maakt.

We doen dat in de eerste plaats door de kern van de opdracht scherper te stellen. Gaan we bijvoorbeeld voorspellen, een personage opbouwen of zintuiglijk schrijven? Daarnaast bekijken we hoe je het schrijven zelf kan voorbereiden, onder meer door voorbeelden te analyseren, vrij te associëren, samen ideeën te genereren of dóór te schrijven. Ten slotte bespreken we hoe je op een constructieve manier kan terugkijken op de teksten.

Tijdens de workshop gaan we zelf aan de slag met opdrachten gebaseerd zijn op de boeken van de Leesjury '26-'27. Zo krijg je volop inspiratie om zelf doordachte schrijfoopdrachten op te bouwen, zodat iedereen met plezier in de pen kruipt.

Catherine Verguts zit graag tussen woorden. Haar passie voor taal uit zich op veel manieren: ze geeft workshops creatief schrijven, begeleidt een Leesjury-groep in de bibliotheek en schrijft mee aan de inspiratiefiches. Dat combineert ze met haar werk als docent Nederlands als tweede taal en auteur van NT2-lesmateriaal. En is ze niet aan het lesgeven of begeleiden, dan zit ze misschien wel ergens zelf te schrijven.

➤ **Creatief aan de slag met boeken van A tot Zine (vanaf groep 4)**

Leer hoe je van elk boek een creatieve verwerking kan maken. Na een gezamenlijke brainstormsessie leren we hoe we een zine maken en steken we de handen uit de mouwen om een paar makkelijke en goedkope technieken te leren die je kan gebruiken voor de creatieve opdrachten in je leesgroep.

***Kimi Nguyen** is van opleiding leraar secundair onderwijs voor de vakken Engels, Nederlands en plastische opvoeding. Tijdens haar opleiding liep ze stage bij Iedereen Leest. Kort daarna startte ze als trouwe selectielezer voor groep 5 van de Leesjury. Een deel van de boeken die ze leest, brengt ze tot leven in de inspiratiefiches.*

➤ **Actieve sessie voor begeleiders (groep 4-7)**

Ben je begeleider in groep 4-5-6-7? Welkom in deze actieve sessie voor begeleiders van (jonge) tieners, van vaak kleinere groepen, met die-hard lezers en enkele aarzelende nieuwkomers die nog komen ontdooien. Ervaren of eerder startende begeleider: van harte welkom!

We maken samen een actieve sessie: we proberen enkele werkvormen uit bij de boekenselectie van dit leesjaar en er is ruimte voor reflectie en uitwisseling over die werkvormen. Want hoe krijg je tieners mee, willen ze nog creatieve opdrachten of willen ze gewoon praten? En hoe krijgt iedereen een stem? Wat als één van de boeken jou helemaal niet ligt?

We ervaren en wisselen uit, zodat jij geïnspireerd het nieuwe leesjaar binnenstapt. Ilona Plichart brengt haar jarenlange ervaring met de Leesjury mee, net als haar ervaring in diepe gesprekken voeren, groepsdynamiek en concrete werkvormen.

***Ilona Plichart** is al haar hele leven gefascineerd door woorden, boeken, mensen en communicatie. Ze werkt als zelfstandig leesbevorderaar, trainer en coach.*

Info over de opties voor keuzesessie 2

➤ Actieve sessie voor begeleiders (groep 1-3)

Ben je begeleider in groep 1, 2 of 3? Kom dan mee ervaren, uitwisselen en inspiratie opdoen in deze sessie. We verwelkomen zowel startende begeleiders als begeleiders met enkele of vele jaren ervaring.

Wat gaan we doen? We duiken in enkele actieve werkvormen bij een aantal boeken van dit leesjaar. Zo ervaar je zelf hoe we op verschillende manieren gesprek en diepgang, beleven en inzicht combineren. We staan stil bij volgende vragen: Hoe krijg ik iedereen van mijn groep enthousiast? Hoe laat ik iedereen meedoen? En moet elke activiteit of elke vraag voor iedereen goed zijn?

We maken ruimte voor wie graag een ervaring deelt of wie een vraag wil voorleggen aan andere begeleiders. Ilona Plichart brengt haar jarenlange ervaring met de Leesjury mee, net als haar ervaring in diepe gesprekken voeren, groepsdynamiek en concrete werkvormen.

***Ilona Plichart** is al haar hele leven gefascineerd door woorden, boeken, mensen en communicatie. Ze werkt als zelfstandig leesbevorderaar, trainer en coach.*

➤ Lees, denk, praat: een recept voor krachtige interactie rond boeken (vanaf groep 3)

Hoe creëer je betekenisvolle interactie met kinderen en jongeren rond boeken? In deze sessie maak je kennis met inspirerende werkvormen die uitnodigen tot dialoog, verdieping en differentiatie, toegepast op de boekenselectie van dit leesjaar. Laat je verrassen door de kracht van taal- en kennisrijke interactie en ga naar huis met concrete handvatten om meteen mee aan de slag te gaan.

***Geertje Bluekens** werkte als leerkracht en directeur in het basisonderwijs. Vanuit Iedereen Leest is ze betrokken bij het begeleiden van schoolteams die het leesonderwijs willen versterken en geeft ze opleidingen voor onderwijsprofessionals, bibliotheekmedewerkers, ouders en vrijwilligers. Ze is ook lerarenopleider aan de AP Hogeschool.*

➤ Schrijf je mee? Creatieve schrijfoopdrachten bij Leesjury-boeken (groep 5-7)

"Hier is een thema en een wit blad, schrijf maar iets." Zo ervaren sommige kinderen en jongeren schrijfoopdrachten, maar voor velen werkt dat juist niet. In deze workshop ontdek je hoe je zo'n opdracht kunt verfijnen en toegankelijker maakt.

We doen dat in de eerste plaats door de kern van de opdracht scherper te stellen. Gaan we bijvoorbeeld voorspellen, een personage opbouwen of zintuiglijk schrijven? Daarnaast bekijken we hoe je het schrijven zelf kan voorbereiden, onder meer door voorbeelden te analyseren, vrij te associëren, samen ideeën te genereren of dóór te schrijven. Ten slotte bespreken we hoe je op een constructieve manier kan terugkijken op de teksten.

Tijdens de workshop gaan we zelf aan de slag met opdrachten gebaseerd zijn op de boeken van de Leesjury '26-'27. Zo krijg je volop inspiratie om zelf doordachte schrijfoopdrachten op te bouwen, zodat iedereen met plezier in de pen kruipt.

Catherine Verguts zit graag tussen woorden. Haar passie voor taal uit zich op veel manieren: ze geeft workshops creatief schrijven, begeleidt een Leesjury-groep in de bibliotheek en schrijft mee aan de inspiratiefiches. Dat combineert ze met haar werk als docent Nederlands als tweede taal en auteur van NT2-lesmateriaal. En is ze niet aan het lesgeven of begeleiden, dan zit ze misschien wel ergens zelf te schrijven.

➤ **Hoe maak je een Leesjury-podcast op school (en daarbuiten)?**

In deze keuzesessie neemt leerkracht Pär Van der Meersch je mee in zijn Leesjury-werking op school (groep 1-4) en de positieve impact ervan. Hij licht toe hoe de school de ledenwerving, het stemmen en het slotfeest aanpakt en geeft tips voor het zichtbaar maken van de Leesjury op school. Daarnaast geeft hij een inkijk in het maakproces van een Leesjury-podcast met de juryleden. Hoe krijg je verdieping in de boekgesprekken en hoe kan je dit doortrekken in een werking zonder podcast?

Pär Van der Meersch is leerkracht 6^e leerjaar en beleidsondersteuner in de Emmäus basisschool in Sint-Maria-Aalter. Hij richtte een succesvolle Leesjury-werking op op school en ontwikkelde samen met de juryleden een Leesjury-podcast.

➤ **Hoe lees je als recensent?**

De voorlezer, de academische lezer, de tienerlezer, de voorgelezene, de verdrietige lezer. Er bestaat geen gemiddelde lezer en dus ook geen vaste manier van lezen. Volgens Melina Ghasseminejad, jeugdrecensent voor De Standaard der Letteren, schuilen er in iedere lezer meerdere lezers tegelijk. Maar wat betekent dat voor het recenseren? Is het mogelijk om een neutrale lezer te zijn? Zorgen die verschillende leesrollen voor ruis? Of is die veelheid aan lezers juist een meerwaarde bij het recenseren van jeugdliteratuur?

In deze lezing vertelt Melina hoe haar veranderende leesleven haar tot een veelzijdige en complexe lezer heeft gemaakt, en hoe die verschillende perspectieven haar werk als recensent beïnvloeden.

Melina Ghasseminejad is postdoctoraal onderzoeker in de letterkunde aan de Universiteit Antwerpen. Haar passie voor jeugdliteratuur is een constante. Ze recenseert kinder- en jeugdboeken voor De Standaard, in 2024 was ze jurylid voor de Druk in Leuven Young Adult Juryprijs en momenteel is ze jurylid voor kinder- en jeugdliteratuur van De Boon.